

Ο ρόλος των γονέων στην πραγματικότητα της τηλ-εκπαίδευσης

*Πάππα Ελένη - Κοινωνική Λειτουργός 1^{ου} ΚΕΣΥ Ανατολικής Αττικής
Νοέμβριος 2020*

- ▶ Με αφορμή τη συνέχιση των έκτακτων μέτρων λόγω κορωνοϊού και τη συνέχιση της χρήσης της σύγχρονης και ασύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας, εν μέσω lockdown, θα ήταν χρήσιμο να επισημάνουμε τον σημαντικό ρόλο των γονέων στην επιτυχή έκβαση της τηλ-εκπαίδευσης.
- ▶ Η πρωτόγνωρη για όλους κατάσταση ενδέχεται να επιφέρει σε ορισμένους μαθητές ένταση και άγχος, εφόσον στερούνται την κοινωνική αλληλεπίδραση και συνδιαλλαγή με τους συμμαθητές τους, τα οποία εντείνονται ακόμη περισσότερο όταν το **περιβάλλον του σπιτιού** δεν είναι αρκετά ευνοϊκό για την πραγματοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, και όταν η **στάση των γονέων** απέναντι στην τηλ-εκπαίδευση δεν είναι η αναμενόμενη για την κάλυψη των εκπαιδευτικών και συναισθηματικών τους αναγκών.
- ▶ Παράγοντες όπως η τηλ-εργασία των γονέων, το μαγείρεμα, η φροντίδα αδελφών ή ηλικιωμένων κλπ., ενδέχεται να εμποδίσουν την ομαλή λειτουργία της τηλ-εκπαίδευσης, ενώ η καλή οργάνωση του χώρου, η ειλικρινής επικοινωνία με τα παιδιά και η υποστήριξή τους σε συνθήκες ηρεμίας θα συμβάλλουν στην απρόσκοπτη λειτουργία της εξ αποστάσεως διδασκαλίας.

1. Διαμόρφωση «σχολικού» περιβάλλοντος

α. «Τηλε-τάξη» στο σπίτι

α. «Τηλε-τάξη» στο σπίτι

- ▶ Συναποφασίστε μαζί με το παιδί σας το δωμάτιο του σπιτιού που θα αποτελέσει το προσωρινό του «σχολείο» για τις συγκεκριμένες ώρες που θα πραγματοποιείται η τηλ-εκπαίδευση, και το οποίο θα ήταν χρήσιμο να παραμείνει το ίδιο για όσο διάστημα θα ισχύουν τα έκτακτα μέτρα.
- ▶ Είτε επιλέξετε το δωμάτιο του, είτε κάποιον άλλο χώρο του σπιτιού, φροντίστε να είναι ήσυχος, χωρίς ακουστικά ή οπτικά ερεθίσματα τα οποία διασπούν την προσοχή του, όπως παιχνίδια, τηλεόραση, παράθυρο κλπ. Επίσης, προτείνεται οι δραστηριότητες από άλλα μέλη της οικογένειας να μην πραγματοποιούνται κοντά στο παιδί την ώρα του μαθήματος. Η απομόνωση από τα ερεθίσματα συμβάλλει στην καλύτερη συγκέντρωση, οργάνωση και συμμετοχή του παιδιού στο μάθημα και θα κάνει πιο εύκολη την παρακολούθηση και εν γένει τη μαθησιακή διαδικασία.
- ▶ Ακόμη και εάν το σπίτι σας είναι μικρό θα πρέπει να παραχωρήσετε σε κάθε παιδί, ξεχωριστό χώρο για να πραγματοποιηθεί το μάθημά του.
- ▶ Για τη δική σας προστασία, φροντίστε να διαμορφώσετε τον χώρο διδασκαλίας έτσι ώστε να μην φαίνονται αντικείμενα από το περιβάλλον του σπιτιού σας. Για παράδειγμα μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το φόντο ενός μονόχρωμου τοίχου ή ένα πλαίσιο το οποίο θα περιλαμβάνει ζωγραφιές του παιδιού σας.

Β. Ενδυματολογική πρόταση

- ▶ Η σωστή προετοιμασία θα καθορίσει και την επιτυχή διεκπεραίωση της εξ' αποστάσεως διδασκαλίας. Η κατάλληλη ενδυμασία θα βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν ότι η τηλ-εκπαίδευση αποτελεί κάτι σημαντικό που δεν επιτρέπει τα ρούχα του σπιτιού όπως είναι οι πιτζάμες, οι οποίες παραπέμπουν σε μια πιο χαλαρή και κουκουλιάρικη διάθεση.
- ▶ Παρακινήστε λοιπόν τα παιδιά σας, πριν την είσοδο τους στην πλατφόρμα της τηλ-εκπαίδευσης, να ετοιμαστούν βάζοντας τα καθημερινά τους ρούχα, σαν να πηγαίνουν μια τυπική μέρα στο σχολείο. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η κινητοποίηση του παιδιού για να βρεθεί σε κατάσταση εργασίας.

γ. Οργάνωση γραφείου τηλ-εργασίας

- ▶ Η θέση του σώματός διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην απρόσκοπτη λειτουργία της εξ αποστάσεως διδασκαλίας.
- ▶ Απαραίτητη είναι η καθιστή θέση και όχι ο μαθητής να βρίσκεται σε κρεβάτι ξαπλωμένος. Αυτό που προτείνεται είναι: η γωνία που σχηματίζουν τα χέρια με το γραφείο ή τραπέζι, και τα πόδια με την καρέκλα, να είναι γωνία 90° για τη σωστή στάση του σώματος.
- ▶ Για παιδιά που είναι ψηλά ή παιδιά που έχουν χαμηλότερο ύψος θα χρειαστεί κάποια ειδική προσαρμογή από τους γονείς, όπως για παράδειγμα να βάλουν ένα υποπόδιο για να πετύχουν τη γωνία των ποδιών, και η καρέκλα να είναι προσαρμοζόμενη ή να τοποθετηθεί ένα μαξιλάρι για να ρυθμιστεί το ύψος.
- ▶ Για τα παιδιά που γράφουν με το αριστερό χέρι, είναι σημαντικό να έχουν καλή οπτική επαφή σε αυτό που γράφουν. Να τονιστεί ότι, για τους αριστερόχειρες, η θέση του χαρτιού ή του τετραδίου στο οποίο σημειώνουν θα πρέπει να είναι παράλληλα με το χέρι που γράφει και όχι παράλληλα με το σώμα τους. Για να επιτευχθούν τα παραπάνω θα πρέπει η καρέκλα του μαθητή να είναι ελάχιστα πιο ψηλή.

γ. Οργάνωση γραφείου τηλ-εργασίας

γ. Οργάνωση γραφείου τηλ-εργασίας

Η καλή οργάνωση του γραφείου θα πρέπει να περιλαμβάνει αποκλειστικά την συσκευή σύνδεσης του παιδιού με την ψηφιακή τάξη (Η/Υ, tablet ή κινητό τηλέφωνο σε βάση) και τα απαραίτητα υλικά που θα χρειαστεί για τη διεξαγωγή του μαθήματος (ύλη γραφής, τετράδια, βιβλία, είδη χειροτεχνίας κλπ.) ώστε να μη χρειάζεται να σηκώνεται κατά τη διάρκεια του μαθήματος σε ότι ζητά η δασκάλα.

Για τα μεγαλύτερα παιδιά προτείνεται να έχουν ένα ημερολόγιο ή σημειωματάριο στο οποίο θα καταγράφουν τις εργασίες της επόμενης ημέρας και έτσι θα μπορούν να οργανώσουν καλύτερα τη μελέτη τους.

δ. Τεχνικές δυσκολίες

- ▶ Έχουν παρατηρηθεί αρκετά προβλήματα στη διαδικασία της τηλ-εκπαίδευσης, με αδυναμίες σύνδεσης στην πλατφόρμα του σχολείου, τα οποία επιφέρουν ένταση και αρκετό άγχος.
- ▶ Για τον λόγο αυτό θα ήταν χρήσιμο να φροντίσετε το router να βρίσκεται κοντά στη συσκευή που χρησιμοποιεί το παιδί σας ή να κάνετε ενσύρματη σύνδεση με αυτό, προκειμένου να αποφευχθεί μια κακή σύνδεση.
- ▶ Είναι σημαντικό να διατηρήσετε την ψυχραιμία σας και να καθησυχάσετε τα παιδιά ότι τα τεχνικά προβλήματα αποτελούν συχνά μέρος της ψηφιακής διδασκαλίας και ότι οι αρμόδιοι φροντίζουν συνεχώς να αναβαθμίζουν το σύστημα.

ε. Διαχείριση διαλείμματος

- ▶ Είναι σημαντικό να εξηγήσετε στα παιδιά ότι δεν επιτρέπεται να διακόπτουν το μάθημα για λόγους που μπορούν να έχουν τακτοποιήσει πριν την εισαγωγή τους στην ψηφιακή τάξη.
- ▶ Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να φροντίσετε, πριν την έναρξη της τηλεεκπαίδευσης, να έχει πάει το παιδί στην τουαλέτα, να έχει φάει και να έχει πιεί νερό, ώστε να μην χρειαστεί να παραπονεθεί κατά τη διάρκεια του μαθήματος για κάποια από τις παραπάνω ανάγκες.
- ▶ Επίσης, κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων, ενθαρρύνετε τα παιδιά να απομακρυνθούν από την κυριαρχία της οθόνης έστω και για λίγο.
- ▶ Παρακινήστε τα να κινηθούν σωματικά, να ξεπιαστούν κάνοντας ένα γύρο μέσα στο σπίτι, να ακούσουν μουσική, να φάνε κάτι, να ζωγραφίσουν ή να παίξουν.

ε. Διαχείριση διαλείμματος

στ. Γονέας, όχι δάσκαλος

στ. Γονέας, όχι δάσκαλος

- ▶ Θυμηθείτε ότι στη διαδικασία της εξ' αποστάσεως διδασκαλίας είστε αρωγός. Η παρουσία σας είναι απαραίτητη, ιδίως για τα μικρά παιδιά, προκειμένου να τα βοηθήσετε να διαχειριστούν τις οδηγίες του εκπαιδευτικού ή τις ενδεχόμενες τεχνικές δυσκολίες.
- ▶ Ωστόσο, δεν θα πρέπει να εμπλέκεστε περισσότερο στη μαθησιακή διαδικασία επιβραβεύοντας τις τυχόν επιτυχίες τους ή χρησιμοποιώντας φράσεις όπως: «Συγκεντρώσου», «Άκου τη δασκάλα σου», «Σήκωσε το χέρι σου», «Πες αυτό», «Γράφε πιο γρήγορα», «Μίλα πιο δυνατά», «Ξαναπές η δασκάλα δεν άκουσε» κλπ.
- ▶ Πράγματι τα όρια είναι πολύ λεπτά! Ο συνεχής έπαινος ή η νουθεσία δεν εξυπηρετεί τις μαθησιακές ανάγκες του παιδιού, γιατί δεν του επιτρέπει να ακολουθήσει τον εσωτερικό του μαθησιακό ρυθμό. Είναι σημαντικό να μπορεί ο μαθητής να εκφραστεί ελεύθερα και αυτοβούλως όπως θα έκανε στην φυσική του τάξη.

2. Στάση γονέων στη διαχείριση της τηλ-εκπαίδευσης

- ▶ Η στάση των γονέων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ομαλή διεξαγωγή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Πολλοί γονείς μέσα στο δικό τους άγχος για την επίδοση του παιδιού τους, επιφορτίζουν τους μαθητές, συνειδητά ή ασυνείδητα, με αρνητικά συναισθήματα ως προς την μαθησιακή διαδικασία.
- ▶ Είναι σημαντικό οι γονείς να ενισχύσουν την αγάπη του παιδιού τους, τόσο προς το σχολείο, όσο και προς το διάβασμα, προβάλλοντας, τη χρησιμότητα των μαθημάτων και τα θετικά της μελέτης και της γνώσης στην καθημερινότητά τους, ώστε να βλέπουν με θετικό τρόπο και τη νέα μορφή εκπαίδευσης.
- ▶ Για παράδειγμα «*Πως θα διαβάσεις τους υπότιτλους στην αγαπημένη σου ταινία αν δεν ξέρεις ανάγνωση*», *Πως θα ξέρεις αν το χαρτζιλίκι σου επαρκεί για να αγοράσεις κάτι που θέλεις αν δεν ξέρεις αριθμητικές πράξεις; Πως θα πετύχεις το όνειρό σου να εισαχθείς στη σχολή που επιθυμείς αν δεν παραμείνεις συνεπής στις μαθησιακές σου υποχρεώσεις;*».

α. Προσχολική ηλικία

α. Προσχολική ηλικία

- ▶ Είναι χρήσιμο να βοηθήσετε τα μικρά παιδιά να καταλάβουν και να διαχωρίσουν τη χρήση των ηλεκτρονικών συσκευών για εκπαίδευση από τη χρήση τους για ψυχαγωγία. Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να υπάρχει συνέπεια και οριοθέτηση στο καθημερινό πρόγραμμα της τηλ-εκπαίδευσης.
- ▶ Η καλή οργάνωση της καθημερινότητας της οικογένειας θα βοηθήσει τα μικρά παιδιά να γνωρίζουν **πότε; και που; κάνουν τι;**. Για παράδειγμα το πρωί πάμε βόλτα, το μεσημέρι μάθημα στην ψηφιακή τάξη, το απόγευμα κάνουμε το μάθημά μας, το βράδυ παίζουμε. Ένα πρόγραμμα δραστηριοτήτων είναι βοηθητικό να υπάρχει εικονογραφημένο σε ένα σταθερό σημείο του σπιτιού, ώστε να μπορούν τα παιδιά να ανατρέχουν και συμβουλεύονται οποιαδήποτε ώρα μέσα στη μέρα το θελήσουν.
- ▶ Να θυμάστε πως εσείς είστε ο διάμεσος μεταξύ σχολείου και σπιτιού και γι' αυτό είναι αναγκαία η καλή διάθεση και η συνεργασία, προκειμένου να διεκπεραιώνονται με επιτυχία οι σχολικές εργασίες και να ομαλοποιούνται οι τυχόν δυσκολίες κατά τη διάρκεια της τηλ-εκπαίδευσης.
- ▶ Επίσης, είναι σημαντικό να ενθαρρύνεται την επαφή του νηπίου με τους συμμαθητές του είτε τηλεφωνικά, είτε με άλλο διαθέσιμο μέσο, ώστε να ενισχύονται οι κοινωνικές του δεξιότητες.

β. Σχολική ηλικία

Β. Σχολική ηλικία

- ▶ Είναι απαραίτητη η συνέπεια στην τήρηση του καθημερινού σχολικού προγράμματος, με συχνή και σαφή αναφορά στη χρησιμότητα παρακολούθησης των μαθημάτων, κάτι το οποίο θα επιτύχετε με την εδραίωση καθημερινής ρουτίνας πριν την είσοδο του παιδιού στην ψηφιακή τάξη.
- ▶ Για παράδειγμα μετά το πρωινό θα ασχοληθεί με τις μαθησιακές του υποχρεώσεις όπως να ολοκληρώσει την εργασία, να διαβάσει ιστορία ή να κάνει τα μαθηματικά, και εν συνεχεία θα χαλαρώσει με πράγματα που το ευχαριστούν όπως παιχνίδι ή άσκηση.
- ▶ Ταυτόχρονα θα πρέπει να μεριμνάτε και να ελέγχετε ότι όλες οι εργασίες των παιδιών έχουν αποσταλεί με επιτυχία στους εκπαιδευτικούς, ώστε να μην αφήνουν εκκρεμότητες, και σταδιακά να ενισχύσετε την αυτονομία του στην παρακολούθηση των μαθημάτων.
- ▶ Επίσης, χρειάζεται να ενθαρρύνετε την εξ αποστάσεως επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των συνομηλίκων, τόσο για ψυχαγωγία όσο και για τη διεκπεραίωση σχολικών εργασιών, ώστε να ενισχύονται οι επικοινωνιακές και κοινωνικές τους δεξιότητες.

γ. Εφηβική ηλικία

γ. Εφηβική ηλικία

- ▶ Οι ποικίλες αλλαγές στο σώμα, τα συναισθήματα και τη διάθεσή των εφήβων, παράλληλα με το άγχος της σχολικής επίδοσης και των διαπροσωπικών επαφών δημιουργούν μια συνθήκη στην οποία θα πρέπει να επιδείξετε υπομονή και κατανόηση.
- ▶ Ως γονείς οφείλετε με διακριτικότητα να παρακολουθείτε τη σωστή τήρηση του προγράμματος των εφήβων (ύπνος - διατροφή - άσκηση - μελέτη) το οποίο συμβάλλει στην ενίσχυση των γνωστικών διεργασιών και καλύπτει τις αυξημένες ανάγκες της εφηβικής ηλικίας.
- ▶ Μην ξεχνάτε πως εσείς αποτελείτε το βασικό πρότυπο και σημείο αναφοράς του παιδιού σας γι' αυτό καλό θα είναι να παραμένετε ψύχραιμοι και ρεαλιστικοί αναφορικά με τη νέα συνθήκη και να υπενθυμίζετε τις σχολικές τους υποχρεώσεις και την τήρηση παρακολούθησης της τηλ-εκπαίδευσης σε καθημερινή βάση.
- ▶ Να θυμάστε επίσης, ότι οι μικρές διαδικτυακές ομάδες με συμμαθητές κατά τη σχολική διαδικασία αναδεικνύονται αρκετά χρήσιμες για αλληλεπίδραση και συνεργασία.

δ. Συναισθηματική ενδυνάμωση

δ. Συναισθηματική ενδυνάμωση

- ▶ Είναι σημαντικό να εξηγήσετε στα παιδιά σας, όσο συχνά χρειάζεται, ότι η τηλ-εκπαίδευση αποτελεί απαραίτητη συνθήκη αυτή την εποχή, η οποία όμως είναι προσωρινή, και θα ξεπεραστεί εφόσον όλοι προσέξουμε και τηρήσουμε τα μέτρα προστασίας που είναι σε ισχύ.
- ▶ Είναι εξίσου σημαντικό να τα διαβεβαιώσετε ότι δεν φέρουν καμία ευθύνη για αυτή την κατάσταση, να συζητάτε συχνά μαζί τους και να επιλύετε κάθε απορία τους, ώστε να αισθάνονται άνετα να μοιραστούν μαζί σας τα συναισθήματα, τις ανησυχίες και τους φόβους τους.
- ▶ Να θυμάστε ότι όσο πιο δεκτικοί είστε εσείς στη νέα πραγματικότητα, τόσο καλύτερη θα είναι και η προσαρμογή των παιδιών και τόσο πιο ισορροπημένα θα βγουν από αυτές τις δύσκολες συνθήκες.
- ▶ Τέλος, θα ήταν χρήσιμο να επισημάνετε ότι τα οφέλη που μπορούν να αποκομίσουν από τη νέα μορφή εκπαίδευσης είναι αρκετά. Για παράδειγμα εστιάστε στο ότι μπορούν να δουν τους συμμαθητές και τους δασκάλους τους χωρίς τη μάσκα, στην ευκαιρία που έχουν για επαφή και αλληλεπίδραση μέσω της οθόνης και του μικροφώνου ή στην μεγαλύτερη εξοικείωση της χρήσης της τεχνολογίας.

Με αισιόδοξη στάση και με την κατάλληλη οργάνωση μπορούμε να υποστηρίξουμε το νέο εκπαιδευτικό εγχείρημα και να συνεισφέρουμε στην προσπάθεια που επιτελείται από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές.

Όλοι μαζί «τηλε - συνεργατικά» θα καταφέρουμε να ανταπεξέλθουμε με επιτυχία στη νέα πραγματικότητα, προσπαθώντας ο κάθε ένας από την πλευρά του για το καλύτερο.

Μένουμε θετικοί!
Καλή δύναμη!

ΠΗΓΕΣ

- ▶ Οδηγίες για Γονείς: «Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο σχολείο: Εργαλεία - Συμβουλές - Ψυχολογική υποστήριξη μαθητών» <https://seminars.etwinning.gr/course/view.php?id=4242>
- ▶ Οργάνωση μελέτης: Τα μυστικά για αποδοτικότερο διάβασμα και υψηλές σχολικές επιδόσεις <https://www.infokids.gr/organosi-meletis-paidioy-ta-mystika-g/>
- ▶ Λιακορούλου Αντα. (2020). Πως να παραμείνουν τα παιδιά συγκεντρωμένα κατά τη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης; 23/11/2020 <https://www.weread.gr/4982/pos-na-parameinoyn-ta-paidia-sygkentr/>